

NAS GLAS

Glasilo Zveze državnih
nameščencev za Slovenijo

v Ljubljani.

Cena posamezne št. 1.50 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina Din 40.—

Polletna naročnina „ 20.—

Četrtletna naročnina „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštnino.

— Oglasi po ceniku. —

Uredništvo: Anton Adamič, Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 12. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno rankirane Rokopise je adresirati le na urednika.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziram. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/1. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad. — Pošt. ček. rač. št. 11.46/

Št. 147/27.

Vsem p. n. organizacijam!

Podpisana Zveza je naslovila 10. jan. t. l. pod št. 2/27, na vse pri njej včlanjene strokovne in krajevne organizacije okrožnico, s katero prosi po nalogu Glavnega Saveza z dne 26. decembra 1926 št. 180 za izvestne podatke statističnega značaja.

Dasi je rok za predložitev teh podatkov potekel že 15. t. m., se je Zvezini prošnji odzvalo doslej samo 15 strokovnih in 4 krajevne organizacije. Pa tudi med temi jih je še 9, ki Zvezi niso poslale članskih seznamov.

Naravno, da Glavni Savez, ki je pričel ekspeditivneje delovati, predložitev zahtevanega statističnega gradiva urgira. Urgenci pa je mogla Zveza ustreči samo deloma s tem, da je predložila to, kar so ji organizacije doslej poslale. Ker na našo okrožnico z dne 10. januarja t. l. št. 2/27 niti najmanj ni reagiralo še 22 organizacij, jih prosimo, da se zavedo svoje dolžnosti ter olajšajo s tem delo Zvezi in posredno tudi Glavnemu Savezu.

Pričakujemo, da bo imela Zveza v rokah prav vse gradivo vsaj do 1. marca 1927.

Istotako prosimo vse zamudne organizacije blagohotnega odgovora na našo okrožnico z dne 10. januarja t. l. št. 22/27.

dne 16. februarja 1927.

Joža Bekš, tajnik. M. Paternoster, načelnik.

Javen poziv narodnim poslancem!

(Predlog za novi finansijski zakon.)

Zaradi zavoženih državnih financ (nikakor ne zaradi poplav) je državnim uslužbencem znižana draginjska doklada. Ni nam znano, ali je doklada znižana tudi ministrom — logično bi bilo, ker so ministri tudi državni uslužbenci. Tudi se ni nikjer čitalo, da bi se bile poslancem dnevnice znižale z ozirom na poplave, na porast dinarja in na takozvano padanje cen.

Nadalje je državnim uslužbencem službena doba za dosego pravice na penzijo zvišana od 10 na 15 let. Nismo pa slišali, da bi se tudi ministrom zvišala ta službena doba, ki pri njih znaša smešno malenkost enega leta. Ne čudimo se narodnim poslancem, da sami sebi ne znižajo dohodkov, tudi se ne čudimo, da minister narodni skupščini ne predloži določbe o zvišanju ministrske službene dobe za dosego pravice na penzijo, čudimo pa se smelosti ministra, ki si upa predložiti v podpis zakone z enostranskim, na celem svetu edinstvenim prikrajšanjem pravic državnih uslužbencev brez analogne spremembe ministrskih pravic.

V interesu javne morale in ugleda narodnih poslancev in ministrov bi bilo, da se v novi finansijski zakon sprejmejo določbe:

1. Narodnim poslancem se dnevnice znižajo za 30%, to je za toliko kakor draginjske doklade najvišjim grupam državnih uslužbencev.

2. Ministri dobijo pravico na penzijo po triletni ministrski službi.

Ako je v uradniškem zakonu določeno, da eno leto ministrske službe šteje za 5 let druge državne službe, potem 15 letom državne službe odgovarjajo 3 leta ministrske službe za dosego pravice na penzijo.

Poleg finančnega efekta teh predlogov bi zlasti druga točka imela ugodne posledice v političnem oziru, ker bi se nemara zmanjšalo tudi število vladnih kriz. Sicer pa bi bilo prav interesantno, koliko ministrov v penziji ima naša država!

Pozivamo naše narodne zastopnike, da spravijo točki 1 in 2 pred ministrski svet, ozir., da stavijo v proračunski debati ti dve točki na razgovor. Sedaj je najugodnejši čas za to. Tu gre za blagor domovine in naroda, ki ga imate vedno na jeziku. Po dejanjih Vas bomo sodili!

Koš.

Razne upravne panoge in prejemki.

(Odkrita beseda.)

Državnim nameščencem v naši državi na splošno ni poslano z rožicami. Nasprotno, med njimi, zlasti med nižjimi, vlada veliko pomanjkanje, ki je rodilo in še rodi ogromno zlo v zasebnem življenju in na javnem polju.

Na drugi strani pa se nekaterim državnim uslužbencem vendar le sorazmerno dobro godi, vsaj v primeri z drugimi. Sem spadajo v prvi vrsti naši tovariši z juga, kjer še cveto zarade, nagrade za seje i. t. d. ter oni, ki so prispeli v — 3. skupino I. kategorije (da ne govorim o drugi in prvi skupini). Ni sicer prav veliko teh uradnikov, ali so pa itak.

Njihove prejemke naj osvetle številke! Razlika v položajni plači med 6. in 5. ter 5. in 4. skupino je samo 200 Din, med 4. in 3. skupino pa kar ca 1500 Din mesečno. Ako seštejemo vse pristojbine, pride tak gospod n. pr. z 21—25 službenimi leti na ca 4500 Din na mesec. Čedna vsota, ako pomislimo, da morajo drugi z isto izobrazbo in s službenimi leti od 12—35 shajati z vsotico 2300—3700 dinarjev mesečno (v mislih imam oženjene od 2 otrok in drugi draginjski razred).

Kdo pa so ti srečni imejtelji 3. skupine? Kdo bi vse našteval! Od številnih umestnih in neumestnih načelnikov v ministrstvih

pa do gledaliških intendantov (upravnikov) segajo. V vseh resorih so zastopani, najmanj pa v pokrajinski politični in finančni upravi. Mi privoščimo vsakemu državnemu nameščencu čim večje prejemke. Toda neenakosti in razlikovanja pri napredovanju ob isti izobrazbi in istih službenih letih pri posameznih državno-upravnih panogah niso v redu. Nastala so kot posledica favoriziranja ene državno-upravne veje napram drugi oz. iz nepravilne ocene ene in druge. To velja za vse tri kategorije, zlasti pa še občutijo to neupravičeno razlikovanje uradniki I. kategorije finančne in politične stroke.

V 3. skupini so n. pr. ravnatelji srednjih šol in gledališki intendanti. Kdor premoči sine ira et studio in popolnoma objektivno njihov položaj, delo in odgovornost z delovanjem, odgovornostjo in položajem odsečnih predstojnikov pri pokrajinski politični in finančni upravi ter srezkih poglavarjev, mora priznati, da je pomen slednjih za državno upravo vsaj enak onemu prvoimenovanih. Tem je poverjena vzgoja 300—1000 dijakov in nameščanje 60—120 igralcev, srezki poglavarji n. pr. pa vodijo občo državno upravo okrajev s 30.000—60.000 prebivalci. Kolikokrat je treba oddeelnim predstojnikom in zlasti srezkim poglavarjem nastopati javno, reprezentirati, a ne prejemajo pare za to! Pri vsem tem ostajajo v pohlevni 6. do 4. skupini. To brez dvoma ni pravično. Vsaj z 20—25 službenimi leti naj bi prišli redoma v 2. skupino, dočim priromajo danes v istem času komaj v četrto skupino. Razen tega imajo ravnatelji srednjih šol običajno naturalno stanovanje, a srezki poglavarji, redko drugi uradniki, razen velikega župana, pa sploh ne.

Najbrže ni v vseh oblastvih tako, pač pa vladajo take razmere in bodo vladale še bolj od 1. aprila t. l. v ljubljanski in mariborski oblasti. Po upokojitvi dveh dvornih svetnikov in dveh njima enakih uradnikov, ki se je izvršila pred kratkim, so bila njihova mesta s 3. skupino I. kat. črtana. Tako figurirata v proračunu ljubljanske in mariborske oblasti (pol. uprava) za leto 1927/28 le še po dve mesti s 3. skupino. To sta oba velika župana (ljubljski sedaj v 2. skupini in po eden dvorni svetnik v Ljubljani in Mariboru (oz. v Ljubljani dva).

Vprašanje! Kaj so storili naši predstojniki in naše stanovske organizacije, da se ohrani oz. na novo pridobi vsaj 6—8 mest s 3. skupino v vsaki oblasti? Ničesar? V tem slučaju so nujne energične intervencije, kajti novi proračun še ni definitivno sprejet. Tukaj je štednja škodljiva državnim interesom. Šteti naj se marveč drugod: pri takojšnji redukciji ministrstev na 8—10, pri državnih dobavah (Adamovo), dispozicijskih fondih i. t. d.

Revizija zakona.

Piše se in govori, da se uradniški zakon iz leta 1923. revidira. Pri ministrstvu pravde je izbrana komisija — med njimi je en Slovenec — ki naj prouči vse točke, ki se v praksi niso obnesle in ki bi jih bilo treba prestilizirati odnosno dopolniti. Želja vlade po reviziji zakona se je porodila kar preko noči — in baš to je sumljivo. Z gotovostjo zamoremo trditi, da je revizija namenjena v prvi vrsti političnemu položaju odnosno utrditvi vladne pozicije, da se izrazimo konkretno. Čini se nam, da bi že z ozirom na to dejstvo, skepticizem ne bil depasiran. Dvomimo, da bi izbrana komisija svoj posel tudi završila, saj vemo, koliko nalog so si že nadele te ali one vlade, toda naredilo se je vedno prav malo ali pa nič.

A ne glede na to, revizija je pokrenjena in mi se moramo že zbog važnosti zakona vendarle zanimati za ta pokret in zasledovati vsak korak, ki se usmerja v ta pravec.

Trdili smo vedno, da je treba uradniški zakon revidirati. Tudi vlada je uvidela, da je revizija nujna. Vrlo malo je uslužbencev — izvzeti bi smeli morda v I. kategoriji prve tri položaje — ki bi ne bili nekako razočarani nad zakonom. Za veliko maso uslužbencev ne pomenja zakon nobenega poboljšanja, pa tudi vladi sami ni koristil ali celo pripomogel, da bi aparat funkcioniral boljše in pravilnejše; zato je revizija uradniškega zakona neodložljiva, imperativna potreba tako za uslužbenca kakor tudi za državo samo.

Bolj zanimivo je vprašanje, kakšne tendence zasledujejo s to revizijo. Kaj hočejo doseči z revizijo? Kakšno razmerje hočejo ustvariti med interesom delodajalčevim in med interesom delojemalčevim? Morda ni v tem vprašanju logike; kajti vsak objektivni človek bi moral trditi, da med interesi obeh skupin, med državo in njenimi funkcionarji, ne more biti nesoglasja. Interesi države bi morali biti popolnoma zaščiteni samo tedaj, ako so vsi legitimni interesi tudi njenih uslužbencev zavarovani. Pri nas pa ni tako, pri nas je le premnogokrat narobe. Prav mnogoštevilni so oni, ki se morajo za svoje pravice, ki so jim po zakonu zagotovljene, šele pravdati. Ali je torej tendenca revizije pravnega ali fiskalnega značaja in ali se hoče doseči rezultat, ki bi zadovoljeval obe strani?

Najverjetnejše je poslednje. S sigurnostjo seveda ne moremo sklepati, da bi bila ta tendenca prava, ker napreduje delo izbrane komisije prav počasi. Če revidirajo zakon v tem pravcu, potem moramo opozoriti na glavne hibe zakona. Te so:

V materijelnem oziru je razlika med prejemki prvih treh položajev I. kategorije in med prejemki ostalih uradnikov prevelika. Menda ni med uslužbenci nižjih kategorij nikogar, ki bi že v sredji meseca ne bil v zagati. Kaj takega najvišji funkcionarji ne morejo trditi, ker jih je bore malo, ki ne bi poleg redne plače vlekli še kakšne honorarje, dodatke, dnevnice ali seimne. Ako torej nameravajo reducirati prejemke, se znižanje ne bi smelo izvršiti linearno, ampak samo pri teh visokih funkcionarjih, saj so njih skupni prejemki višji od predvojnih v istem činu.

Po našem mnenju bi se nadalje dosegel povoljniji finančni efekt z znižanjem kadra penzionistov, ki jih je vsak dan več. Revizija upokojencev, t. j. vpoklic v službo vseh onih, ki so še mladi in čvrsti, to bi bil še najugodnejši efekt. Znano je, da je bila v prvem projektu uradniškega zakona taka revizija predvidena. Črtali so to določbo z motivacijo, ki s pravilnim pojmovanjem državnih interesov nima nobene zveze. Sedaj bi bil čas za to revizijo.

Zelo nujno je tudi, da se razčisti kaotično, nepravilno in neracionelno razmerje med posameznimi uradniki ali uradniškimi strokami. Zato menimo, da bi bilo eno prvih del te komisije, da se loti prehodnih določil zakona, zaradi katerih je bilo in je še vedno največ vika in krika. Šolska izobrazba, leta službe, vse to je pomešano in niti eno ministrstvo ni postopalo enotno. Koliko razburjenja, razočaranja, koliko pisarije so že zakrivila vojaška leta in njih vračunanje! Skrajni čas je, da se to določilo jasno precizira in normira, da bo konec larme.

Zelo potrebna bi bila tudi podrobna analiza vseh onih določil, ki obravnavajo dolžnosti posameznika do službe. Zavelo bi nas predaleč, ako bi hoteli navesti vse točke, ki nujno potrebujejo prestilizacije in popojašnenja. Naj omenimo še določilo o stalnosti uradništva, ki bi bilo dobro, da se mu posveti prav poseben članek. Gradiva ima ta komisija dovolj. Vprašanje je samo, kako bo svojo nalogo izvršila.

Kdor oglašuje, ta napreduje!

vedno živa vejica orjaškega slovanskega drevesa. Samozavestno smo naštevati slovanske narode: Srbe, Hrvate, Čehe in Poljake in s ponosom smo kazali na mogočno rusko državo. Od tam smo pričakovali pomoči in osvoboditve in bili smo trdno uverjeni, da mora priti prej ali slej do krvavega obračuna med Slovani in Nemci. Med nami so že celo krožile tajne govorice, čez koliko let bo Rusija popolnoma pripravljena na zmagovito vojno. Vedelo se je namreč, da se Nemčija resno že več let pripravlja na vojno proti Slovanom, in zato se je morala pripravljati nanjo tudi Rusija.

Pri vsakem uradu je bil nastavljen najmanj po en Nemec, pri nekaterih pa tudi po več in ti so imeli stroga navodila od nemške strani, da prisluškujejo naše pogovore in nas ovajajo višjim oblastnijam. Mi se nismo brigali za te nemške vohune. Odločno smo povsod poudarjali, da smo rojeni Slovenci in zato tudi Slovenci ostanemo in da imamo, če smejo svoje narodno čustvovanje med nami očitno priznavati tuji Nemci, pravico do svoje narodnosti tudi mi kot Slovenci domačini na svoji rodni zemlji.

Nekateri uvidevnejši in zmernejši Nemci

Naš gmotni položaj vobče.

Učiteljsko društvo za Maribor mesto je sprejelo na svojem zborovanju dne 19. januarja 1927 sledečo resolucijo, ki jo sporočamo tudi našim čitateljem zbog principi-jelne važnosti v vednost. Glasi se:

Stanovska organizacija.

Stanovska organizacija je sredstvo, s katerim si članstvo s solidarnim nastopom pridobiva stanovskih pravic in ugodnosti in jih čuva pred izgubo. Organizacija se more izživljati samo ob popolni demokratični uredbi, zato mora izginiti iz naših organizacij gospodstvo. Vsak posameznik se mora zavedati, da tvori celico organizacije in se mora kot tak udeleževati: dejanski sodelovati pri zasledovanju organizacijskih ciljev in to na mestu in v delokrogu, ki je posamezniku odrejen. Mrtva celica ne spada v živ organizem, ona moti neoviran, priroden razvoj, mnogo mrtvih celic pa ubije vsak organizem.

Zavest državnega uradništva.

Vsak posameznik se mora zavedati vsepovsod v službi, organizaciji, doma in v javnosti, da je pripadnik uradniškega stanu in kot tak celica stanovske organizacije! Vse državno življenje urejuje danes pri nas birokracija. Ona odloča tudi v uradniških zadevah. Birokracijo pa sestavlja uradništvo samo! Le prepogosto bije birokracija po lastnih uradniških interesih, ker posamezniki pozabljajo, da bi se morali povsod in na vseh mestih zavedati, da so celica uradniškega organizma. Tako postaja uradnik sam največji sovražnik uradništva.

Državna administracija in uradništvo.

Sistem državne administracije je kompliciran, okoren in drag. Zato je potrebno številno uradništvo, ki obremenjuje državno gospodarstvo, ki pa ob okorelosti sistema kljub vsemu ne zmora poslov.

Vsi dosedanja poboljševalci gledajo samo na materijalno breme, ki ga tvori uradništvo za državo, ne vidijo pa slabega sistema. Zato poskušajo s prostimi redukcijami rešiti to vprašanje in odpuščajo ali upokojujejo dobre uslužbenca, a so vsled sistema primorani čez nekaj časa nastavljeni nove, neizkušene uradnike.

V državno administracijo je uvesti sistem upravne ekonomije. Predvsem je izvesti organizacijo samouprav z najširšim delokrogom. S pomočjo teh bo mogoče uvesti v državno administracijo upravno in materijalno ekonomijo in izvesti pravilno reduk-

Fr. Rojec:

Tudi mi smo rušili.

I.

Pred Vojno sem služboval preko 20 let v Radovljici. Ker meji radovljiški okraj na močno ponemčeno Koroško, je nemštvo skozi Jesenice in Bled z avstrijsko državno pomočjo vedno hujše pritiskalo tudi na Radovljico. Z žalostjo smo radovljiški narodnjaki opazovali, kako se po vsem okraju od leta do leta množe nemški posestniki, gostilničarji, trgovci in obrtniki, zlasti pa tudi nemški uradniki na železniških postajah in pri vseh drugih uradih. Na železniških progah so vedno pogosteje sprejemali nemške in laške delavce ter po čuvajnicah nastavljali uslužbenca nemške narodnosti, tako da je domačin že težko dobil tudi najneznatnejšo železniško službico.

S skrbjo in bojznijo smo gledali zavedni Slovenci v bodočnost, vendar nismo obupavali. Zavedali smo se sicer, kako majhen in brezmočen narodič smo Slovenci v svoji neslogi in maloštevilnosti, a vedeli smo tudi, da nismo osamljeni in za vedno obsojeni v tuje suženjstvo, ampak da smo še

so upoštevali slovansko moč in so v miru živeli med Slovenci. Mnogi pa so postajali vedno nestrpnejši in sovražnejši proti vsemu, kar je količkaj dišalo po slovenstvu in slovanstvu. Vodja ljubljanskih Nemcev in nemčurjev, zloglasni dr. Egger, je kupil v Zapužah pri Radovljici Grilčevo vilo in si je menda domišljeval, da se mora zaradi njega v kratkem ponemčiti kar ves radovljiški okraj. Za vsako malenkost je ovajal radovljiške urade višjim oblastnijam. Ako smo semtertja od davčnega urada poslali po pomoti kakemu ljubljanskemu ponemčencu slovenski opomin ali na opomin označbo davčne občine s sloveskim, a ne s ponemčenim imenom, brž je poslal Egger pismeno pritožbo finančnemu ravnateljstvu, katere mu se je potem morala davkarija opravičevati in s tem nepotrebnim pisarenjem trati dragi čas. Davčni uradi pa so tudi dobili od višje oblasti ukaz, da mora uradno osebo je podpisovati na uradnih pobotnicah krstna imena z nemškim pravopisom, a ne po slovensko, kakor so to nekateri do tedaj delali, da so se podpisovali z imeni: Vinko, Janko, Drago itd. Jeze in ogorčenja smo škripali z zobmi in stiskali pesti, ko smo

cijo uradništva. Samoupravne oblasti bodo zajedno zamogle prevzeti sposobne in delazmožne uradniške sile, ki bi vsled spremenjenega upravnega sistema postale pri državni upravi odveč in bi se tam reducirale.

Gmotno vprašanje uradništva.

Po razmotrivanju neugodnega gmotnega položaja učiteljstva in vsega državnega uslužbenstva vobče je prišlo učiteljsko društvo za mesto Maribor vzpričo ponovnih vznemirljivih časopisnih vesti o zopetnem poslabšanju naših itak že skrajno okrnjenih gmotnih in moralnih pravic do naslednjih zaključkov:

Pogoji za rešitev istega:

Svojo rešitev iz tega nevzdržnega stanja vidimo v čimprejšnjem uresničenju tehle temeljnih zahtev:

Združitev vsega učiteljstva v enotni organizaciji.

1. Da se vse jugoslovensko učiteljstvo najtesneje združi v enotni strokovni organizaciji v našem UJU, ki bodi edina reprezentanca vsega osnovnošolskega učiteljstva v državi.

Združitev vseh strokovnih organizacij uradništva.

2. Da se sleherni državni uslužbenec organizira v svoji strokovni organizaciji; vse strokovne organizacije od služiteljev do univerzitetnih profesorjev pa po svojih oblastnih oziroma pokrajinskih organizacijah v enotno činovniško organizacijo kot predstaviteljico vsega državnega uslužbenstva.

Inicijativno in energično vodstvo strokovnih organizacij.

3. Da se v vse centralne organizacije voljo neustrašeni, energični možje, ki bodo smotreno, inicijativno in dosledno zastopali edino le interese vsega članstva in v dosego skupnih ciljev brez kolebanja segali po vseh uspehe obetajočih sredstvih.

Boj za načela in skupni smoter.

4. Svarimo vse posameznike, da z osebnimi ambicijami in pretenzijami, z osebnimi spori in prepri ne kršijo discipline in ne razdvajajo naših vrst.

Zavedajmo se, da needini in nedisciplinirani nastop državnega uslužbenstva je in ostane grobokop naših moralnih in pravnih prilik.

Zato opuščajmo osebna nasprotstva, kadar se bje boj za načela, potlačimo individualna stremjenja, kadar gre za skupni smoter in sledimo klicu iz naših vrst: Vsi

brali tisti nesramno predrzni ukaz in dokaz nemške zagrizenosti; a kaj smo hoteli, ubogati smo morali.

Na Rečici pri Bledu je imel svoj gradič znani gorjanski baron Jožef Žvegelj s pomnemčenim imenom Schwegl. Bil je brezlastnih otrok in zato je sinove svojega brata Martina iz Gorij posinovil in jih dal v nemške šole, kjer so se navzeli nemškega duha in postali zagrizeni nemčurji, razen enega, ki je pozneje dobil konzularno poslanstvo nekje v Ameriki. Naši ameriški rojaki so pravili o njem, da se je kazal napram njim in drugod vedno zavednega in dobrega Slovenca. Drugi prisiljeni gorjanski baroniči pa neki niti brati niso hoteli slovenskih knjig in časnikov. Toda stari baron je bil bistroumen in sebičen politik in ga je na stara leta obsenčilo spoznanje, da mora vsestransko napredujoče slovanstvo skoro priti do svetovne veljave in moči in da ga nikdar ne premaga germanska požrešnost po Bismarkovem receptu. Zaradi tega je naročil svojim pomnemčenim posinovcem slovenskih časopisov in jim svetoval: »Zdaj pride slovanska doba. Pridno berite slovenske reči, dobro se naučite svojega materinega jezika slovenskega, učite se pa tudi dru-

državni uslužbenci v enotno fronto za pridobivanje stanovskih pravic in dobrin in očuvanje istih pred izgubo!

Nedostatki uradniškega zakona.

(Nadaljevanje.)

Po čl. 118. se čin uradnikov odreja po velikosti položajne plače. Tudi pravilno; toda le preveč je očitvidno, kako nesistematski so izdelovali zakon, če premostrimo čl. 33, ki določa 7. grupi I. kateg. višjo položajno plačo kot glavni grupi 2. II. kategorije, kar smo že omenili. Regulacija položajnih plač je neobhodno potrebna.

Kaj pa naj povemo o čl. 123? V marsikateri rodbini je bila in je še bolezen ali druga skrajna sila, toda brezobrestnega posojila ni bil do danes še noben uradnik deležen. A ne samo to, ampak člen 260 finančnega zakona za 1926-27 nam je to pravico sploh vzeli!

Po čl. 125. ima pravico do 30% miloščine oni, ki oboli in se ga mora vsled bolezni odpustiti iz drž. službe. Žalostno je, če se obolel v službi. Hvalabogu pa se zamore to določilo razveljaviti iz razloga, ker vsebuje že poslednji odstavek čl. 137. precej slično določilo, ki pa je tudi bolj humano. (Ali ne vé g. Marius, da razveljavlja čl. 260. fin zakona tudi to dobroto? Ur.)

Čl. 127. določa, od katerih prejemkov se plačuje davek, ni pa povedano, »kolika će stopa poreza biti.« To vprašanje razpravlja finančni zakon. Opasno pa je puščati vprašanje odprto; kajti finančni zakoni so samo začasni. Čl. 127. mora regulirati tudi količino davkov dr. nameščencev.

Čl. 128. trdi, da so drž. uslužbenci oproščeni plačevanja dekretnih in taks za vloge ali zahteve, ki se nanašajo na osebne ali rodbinske pravice po tem zakonu. — Izmenjen propis točke 5. zakona o taksah je anuliral od 15. nov. 1923 dalje to ugodnost. No, finančni minister se je poslužil dane mu pravice po odstavku III. točke 5. čl. zakona, zato je odredil, da ostane 128. člen ur. zakona še vedno v veljavi! Koliko časa? Poslednji odstavek t. 5. čl. 5. taksnega zakona pravi namreč: »Finančni minister zamore vsekdar preklicati dovoljeno oproščenje.« To malenkostno dobroto uradniškega zakona bi bilo treba vsekako zavarovati z novim zakonskim propisom. (Dalje p h.)

gih slovanskih jezikov!« Ker ga baroniči niso hoteli tako ubogati, je moral stari baron neki ostro nastopiti proti njim.

Take in podobne narodnostne novice smo sprejemali radovlijski narodnjaki z velikim veseljem in zadovoljstvom in smo jih slovesno proslavili pri tej ali oni skupni mizi. Ob takih prilikah se je nam narodna zavest vselej na novo poživila in razvnela in skušali smo jo bolj in bolj razširiti tudi med razne mlačneže in preproste nezavedneže in ne zaman. Krog naših somišljenikov in posnemalcev je hitro rasel in to nam je bilo v veliko zadoščenje in v izpodbudo na še vnetejše narodno delo.

Naši nemški nasprotniki in tudi domači nazadnjaki so nas silno črtili ter nam po svojih močeh škodovali, kjer in kakor so mogli. Radi bi bili nas popolnoma ugonobili, toda te moči vendar vkljub vsej najzdatnejši podpori od strani državnih oblasti niso imeli in mi smo jim še vedno lahko ob vsaki priliki pomagali s hudomušno pesemco:

Nemčurji so na nas hudi,

a kdo boji se teh smeti! . . .

(Konec prihodnjšč.)

Vestnik.

Obvestilo. Časnikarski odsek »Zveze državnih nameščencev« je sklenil, da se vsi zaostanki na naročnici takoj iztirjajo. Naročil je upravi, da to izvrši nemudoma in takoj ustavi list vsem, ki so v zamudi z naročnino več kot 2 leti. Opozorjamo na ta sklep vse gg. naročnike, ki so z naročnino v zamudi in jih prosimo, da nam takoj poravnajo zaostanke. Posebno pa prosimo one gg. naročnike, ki so dobili s št. 3. »Našega Glasa« pismene opomine na plačilo točno označenih zaostankov, da nam le-te takoj nakažejo. Večini od teh moramo v smislu gori navedenega sklepa časnikarskega odseka z današnjo številko list ustaviti, tako da prihodnje številke ne dobe več! Kdor torej hoče list prejemati tudi še nadalje, naj takoj poravna dolžno naročnino, če ne zmore naenkrat vse, pa vsaj deloma. Uprava ima nalog, vse zaostanke brezpogojno iztirjati in bo to tudi storila, odklanja pa že vnaprej vsak očitke, da je komurkoli povzročila nepotrebne stroške.

Uprava.

Številki 1. in 2. »Našega Glasa« sta nam pošli, zato jih nekaterim novim naročnikom nismo mogli poslati. To v vednost, da ne bo nepotrebnih reklamacij. — Uprava.

Sprejem v državno službo, odslužitev kadrskega roka. Ministrstvo vojske i mornarice razglašajo pod Pov. B. 10.005, 16. nov. 1926 sledeče: Glasom 47. Zakona o Ustrojstvu Vojske i Mornarice predvidjeno je, da niko ne može biti državni samoupravni ili opštinski činovnik, niti postati djakon, sveštenik, monah ili u opšte duhovno lice, niti otpočeti na svoje ime ma kakav posao za koji se traži odobrenje od državne ili samoupravne vlasti, ako nije odslužio u stalnom kadru obavezni rok, osim ako je po odredbama pomenutoga zakona stalno ili privremeno oslobođen od vojne obaveze. Ova se zakonska odredba odnosi na sva lica, u državnoj samoupravnoj i opštinskoj službi, bez obzira, je su li svi činovnici, dijurnisti, služitelji, dnevniciari i t. d. Medjutim u više je slučaja prepiskom konstatovano, da su izvesna lica primljena u državnu, samoupravnu i opštinsku službu, koja nisu regulisala svoju obavezu služanja u kadru prema ovome zakonskom propisu. Isto tako konstatovano je, da mnoga ovakova lica, koja su regulisala obavezu služanja u kadru, nisu razporedjena kao obaveznici u operativnoj odnosno rezervnoj vojsci, i ako su po godinama starosti obavezna da služe u pomenutim kategorijama vojske. Povodom toga, molim, da u svome podružju izvolite izdati potrebna naredjenja, da se u buduće nadležni organi za primanje lica u ove službe strogo pridržavaju pomenutog zakonskog propisa, t. j. da predhodno, pre prijema u ove službe zahtevaju od svakog lica koje nije starije od 50 godina dokaz o regulisanju službi u vojsci, i one, koji ovakve dokaze ne podnesu, ne primaju u službu, a takve, koji se već nalaze u službi a nemaju dokaza da su regulisali svoju obavezu u vojsci, upute da ovu regulišu.

Kolkovanje vlog drž. nameščencev. Ker so se pojavili dvomi glede kolkovanja prošnji, ki jih vlagajo drž. uslužbenci za dopust v smislu čl. 110 uradniškega zakona, opozarja fin. delegacija na razpis generalne direkcije posrednih davkov v Beogradu z dne 26. februarja 1924 št. 6306, ki je bil razglašen v finansijski Službi stran 83 ex 194. Ta razpis se glasi: Na postavljeno pitanje Generalna Direkcija Posrednih Poreza daje sledeće objašnjenje: Članom 110 zakona o činovnicima i ostalim državnim službenicima građanskog reda dato je samo pravo nadležnim Ministrima, da prema svojoj slobodnoj oceni, mogu odobravati državnim službenicima osustvo za njihove privatne potrebe, a ne i pravo državnim službenicima na traženo osustvo. Prema ovome, državni službenici ne dobijaju osustvo od dužnosti na osnovu prava, koja proističu iz zakona o činovnicima i ostalim državnim službenicima građanskog reda, da bi se na njihove molbe (raporte) za osustvo, magao primeniti član 128 istog zakona, već im se ovo odobrava prema oceni nadležnog prepostavljenog starešine, čije su odluke izvršne, pa s toga se i za ove molbe (raporte) mora naplatiti taksa iz T. Br. 1 taksne tarife. Kada državni službenici molbom traže odmor koji im pripada, prema propisima zakona o činovnicima i ostalim državnim službenicima građanskog reda, i zakona o ustrojstvu Vojske i Mornarice, onda ove molbe ne podleže nikakvoj taksi, prema propisu člana 128 zakona o činovnicima i ostalim državnim službenicima građanskog reda. Za sve molbe, kojima službenici

traže bolovanje mora se naplatiti taksa iz T Br. 1 taksne tarife jer ove nisu oslobodjene plaćanja takse članom 128 zakona o činovnicima i ostalim državnim službenicima građanskog reda. Za molbe (raporte), kojima državni službenici traže, da im se neko povredjeno pravo u položaju ili rangu, koji im po zakonu pripada ispravi, neće se naplatiti nikakva taksa u napred, ali ako se utvrdi, da je ovakvo traženje neumesno, taksa će se naknadno naplatiti. Raportu oficira, kojima traže odobrenje za ženidbu, ne podleže plaćanju nikakve takse, pošto su oficiri zakonom prinudjeni da ovo odobrenje traže.

Pripadnost polne stanarine povodom poroke drž. uslužbenca. Odrejuje se z ozirom na dejstvo, da Mestna kontrola, skličujoč se na razpis Glav. kontrole z dne 23.II. 1926 št. 14.334 (D. m. f. št. 1221/pr A-27), zahteva nakazilo polne stanarine od dneva poroke dalje, sledeče: V formalnem pogledu odločno stojim na principijelnem stališču, da ima Mestna kontrola v smislu 1. odst. čl. 59 zakona o Glav. kontroli edino le pravico in dožnost inhibirati izplačila, ki po njenem mnenju proti zakonu ali bučetu kršijo državne interese. Ne pripada pa ji nobena ingerenca v primeri, da je naredbodavec po mnenju Mesne kontrole kakega uslužbenca prikrajšal. Isto velja tudi za razpise in postopanje Gl. kontrole same. To izhaja ne samo iz obče znanega namena teh institucij, marveč tudi iz činjenice, da je uslužbencu odprta pravna pot, ako se čuti prikrajšanega, in naša zakonodaja ne pozna poleg tega še oficijelnega varstva privatnih interesov uslužbencev. Cit. razpis morej imeti le ta pomen, da Mestna kontrola sme vidirati plačilne maloge, ki temelje na tej ugodnejši interpretaciji zakona. V meritornem oziru opozarjam, da navedeni razpis Glav. kontrole nikjer ne ureja dneva zapadlosti polne stanarine ob priliki poroke, temveč le ugotavlja, da pripadajo avtomatične povišice osnovne plače (čl. 31 in 47 ur. zak.) in stanarine po dovršetku gotovih službenih let (čl. 35 cit. zak.) po sili zakona natanko od dneva, s katerim je bil izpolnjen pogoj za višjo plačo. Glede nakazila polne stanarine za primer poroke drž.

uslužbenca pa se je še naprej ravnati po okrožnici delegacije z dne 29. decembra 1925 št. 5726/pr 25, ki še ni razveljavljena in ki tudi ni v nasprotju z cit. razpisom Glav. kontrole.

Od kdaj se priznavajo napredovanja? Zadnjič smo poročali, da se napredovanja ne priznavajo od dneva dospelosti temveč šele od dneva podpisa dotičnega ukaza, če ni v njem izrecno naveden dan napredovanja. Danes priobčujemo naj-novejše. Napredovanja se priznavajo le od dneva podpisa dotičnega odloka brez ozira na dan dospelosti za nazaj. Dokler povišica ne dospe, se odlok ne sme predložiti v podpis. Za vzrok nava-jajo ukaz ministrskega predsednika, ki je zapovedal štedenje in zmanjšanje državnega budžeta za 10%. Prošnje za povišice vlagajte le pravočasno in pravilno opremljene, da ne bo še večje izgube.

Državni nameščenci in avtonomne doklade. V naši javnosti se je v zadnjem času s pozivom na neki odlok ministrstva pravde, izražalo mnenje, da so državni nameščenci oproščeni vseh avtonomnih doklad. Napram temu opozarja finančna delegacija, da čl. 127., 2. odst., novega uradniškega zakona res odreja, da so državni nameščenci oproščeni vseh državnih in samoupravnih doklad (pri-reza). Kakor pa je razvidno iz konteksta, zlasti pa iz 1. odst. tega člena, se tiče ta določba samo službenih prejemkov, nikakor pa ne drugih davčnih virov. Dočim bi bilo torej nedopustno, da bi se naložile doklade k neposrednemu davku oti plač (penziji), ki ga plačujejo državni uslužbenci v smislu čl. 127., 1. odst., 1. c., morajo ti uslužbenci, ako imajo zemljišča, hiše itd., doklade k zemljarini, hišnemu davku itd. brez dvoma ravno tako plačati, kakor vsak drugi. Tega tudi ne izključuje dotični odlok ministrstva pravde, marveč samo izraža gotovo utemeljeno mišljenje, da se službeni prejemki tudi s samostojnimi komunalnimi davščinami ne smejo obremeniti. Nekateri občine v drugih upravnih občinah so bile namreč skušale izzirati čl. 127 1. c., na ta način, da so mesto doklad v tehničnem pomenu sklenile take davščine, in edino to je hotelo ministristvo pravde preprečiti. V ostalem pa odlok še sam v marsičem

potrebuje pojasnila, ker se ne ozira dovolj na naše upravne razmere. S tem je tudi pojasnjeno, da morajo državni nameščenci še nadalje plačevati občinsko gostajščino.

Znižanje uradniških plač in redukcija uradništva. »Kmetijski list« utemeljuje znižanje sledeče: Sedanje draginjske doklade so bile določene v času, ko je bila vrednost dinarja na mednarodnem denarnem trgu jako nizka in dosledno tudi cena vsakega blaga visoka. Od takrat pa do danes se je pa položaj znatno izpremenil. Pred tremi leti je bilo vrednih 100 dinarjev komaj 4 švicarske (zlate) franke, danes pa je 100 dinarjev vredno več kot še enkrat toliko. Dvig vrednosti dinarja pa je imel za posledico tudi znatno pocenitev vsakovrstnega blaga. Danes je moka mnogo cenejša kakor je bila pred tremi leti, cenejše je obuvalo, ker se dobi danes za 200 dinarjev že par jako dobrih čevljev, cenejša je obleka. Drago je le še vino v gostilnah in luksuzno blago, to pa gotovo ne spada med najpotrebnejše stvari. Koliko je padla cena živini nam pa ni treba pripovedovati, ker to vsak kmet čuti na svojem žepu. To so nepobitna in neovrgljiva dejstva!

Underwood

p salni stroj ima svetovni sloves, nad 2,000 000 strojev v pr. metu, nedosegljiv v trpežnost in vsled tega najcenejši.

LUD. BARAGA, Ljubljana,

Selenburgova ulica 6.

Telefon 980.

TOVARNA ČEVLJEV PETER KOZINA & KOMP. izdeluje odslej naprej tudi lahke damske čevlje ter čevlje za gospode najnovije forme in najboljše kvalitete. Prodaja na malo: Ljubljana, Breg 20, Aleksandrova cesta 1, Prešernova ulica; Zagreb, Račkova ulica 3; Beograd, Knez Mihailova ulica 4.

Modna in športna trgovina za dame in gospode

P. Magdič

LJUBLJANA

nasoroti glava ne pošte.
Telefon int. 438.

Priporočamo tvrdko

M. Tičar, Ljubljana

za nakup vseh pisarniških in šolskih potrebščin

:: Gostilna pri „Kolovratu“ ::

Ljubljana, Pred škofijo št. 14

Toči najboljša pristna štajerska (ljutomerska) in dolenska vina.

Mrzla in gorka jedila vedno na razpolago. Cene zmerne, postrežba točna.

Za obilni obisk se priporoča

Tomaz Bizilj.

Modna trgovina

Peter Šterk

Ljubljana, Stari trg št. 18.

se priporoča.

Najnižje solidne cene.

Dežniki

Josip Vidmar

Ljubljana, Pred škofijo 19

Najnižje cene! Solidna in točna postrežba
Popravila, preobleke.

Cenejše kot pri razprodajah

se dobi vsakovrstno manufakturno blago pri

J. TRPIN, Mar bor
Glavni trg št. 17.

Modno blago, perilo in potreščine za šivilje in krojače priporoča tvrdka

A. Persche

Ljubljana, Pred škofijo 21.

Anton Škof

priporoča
tralečne predmet kakor: mlo, zob e kričice, ra ne g av tae škarje, žepne nože in vse v velik zbr in po nizki cen.

Ljubljana

Pred škofjo 16.

Ivan Jelačin, Ljubljana

Uvoz kolonijalne in špecerijske robe.

Tvrdka ustanovljena leta 1888.

Solidna in točna postrežba.

F. Szantner, Ljubljana
Selenburgova ul. 1.

Specijalna izdelovalnica otuva za bovine in občutljive nuge in trgovina s čevli po znatno znižanim cenah.

Razširjajte

„Naš Glas“!

Obiščite novo urejeni oddelek za gospode
Trpe no blago
Najnižje cene
Modna trgovina za dame in gospode

A. Šinkovec in sl. K. Soss
Lubljana, Mestni trg 1 19

Najboljši
švami stroji in kolesa z mk Gritzler in Adler ter švicarski „Dubina“ za rodbino, obrt in industrijo

Josip Petelinca Ljubljana
blizu Prešernovega spomenika

Pouk v vezenju brezplačen. Večletna garancija
Delavnica za popravila.
za veliko Telefon 913 Na malo

C. J. Hamann, Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest, novorojenčkov, perja in modnih potrebščin.

Predtiskarija modernih ročnih del.

Izdaja Zveza državnih nameščencev za Sloventjo v Ljubljani.

Odgovorni urednik Anton Adamič. Za Narodno tiskarno Fr. Jezeršek. Vsi v Ljubljani.